

I.Phần mở đầu

1. Lý do chọn đề tài:

Với phương châm: *"Thư viện là trái tim của nhà trường"* là bộ phận không thể thiếu trong trường học. Thư viện là nơi cung cấp cho giáo viên và học sinh các loại sách giáo khoa, sách tham khảo, sách nghiệp vụ... nhằm góp phần nâng cao chất lượng giảng dạy, học tập và tự bồi dưỡng của giáo viên và học sinh, tổ chức các hoạt động phù hợp với chương trình và kế hoạch dạy học cũng như phù hợp với nhiệm vụ của từng năm học cụ thể. Thư viện trường học góp phần nâng cao chất lượng giảng dạy và học tập cho giáo viên và học sinh. Đối với bạn đọc là giáo viên thì thư viện là kho tàng lưu giữ những kiến thức bổ ích được lưu trữ qua từng thời gian, đồng thời cung cấp, bổ sung và cập nhật khối lượng thông tin làm cho nội dung bài giảng ngày càng phong phú, giáo viên có thể tiếp cận nhiều nguồn thông tin khác nhau để làm giàu vốn kiến thức của mình, truyền tải đến học sinh lượng kiến thức tốt nhất. Đối với bạn đọc là học sinh thì thư viện đóng vai trò gián tiếp, xây dựng thói quen tự học, tự bồi dưỡng trau dồi kiến thức cho học sinh trong học tập. Mặt khác, thư viện giúp bạn đọc tạo được tính chủ động và hình thành hướng phấn đấu để đạt kết quả cao trong học tập của mình.

Trong quá trình giáo dục học sinh, bên cạnh việc học tập trên lớp thì cần phải có thêm hoạt động ngoài giờ lên lớp để giúp cho các em vui chơi thoải mái hơn, học tập tốt hơn, đồng thời cũng góp phần không nhỏ vào việc hình thành nhân cách và giáo dục đạo đức cho học sinh. Để đạt được điều đó thì không thể không kể đến hoạt động của thư viện, thư viện trường học đã góp phần không nhỏ vào việc nâng cao chất lượng dạy và học. Hoạt động thư viện là một bộ phận quan trọng trong nhà trường không thể thiếu và không thể tách rời được. Vì *" Sách là món ăn tinh thần không thể thiếu và đọc sách là một hoạt động chiếm vị trí khá quan trọng trong đời sống của lứa tuổi học sinh"*. Đồng thời sách được xem là phương tiện thông tin tối ưu nhất dù ở thời đại nào ?

Như Ông N.C.Crup-Xcai-ca đã nói: "Việc phát triển thư viện trường học có một ý nghĩa rất lớn bởi vì thư viện trường học là cầu nối giữa việc học tập trong nhà trường với việc học tập của thiếu nhi. Nó làm cho các em từ lúc nhỏ đã biết tự

mình đọc sách, có thói quen đọc sách để bổ sung kiến thức làm cho các em có khả năng nghiên cứu trong thư viện”. Thư viện trường học là một bộ phận trọng yếu không thể thiếu được trong nhà trường. Bằng những tài liệu, sách nghiệp vụ, sách tham khảo mới, những thông tin cập nhật sẽ đến với từng thành viên của nhà trường, góp phần nâng cao chất lượng giảng dạy của giáo viên, mở rộng kiến thức và hình thành thói quen tự học tự nghiên cứu cho học sinh. Đồng thời cũng tích cực tăng cường bồi dưỡng tri thức, xây dựng nếp sống văn hóa mới cho các thành viên trong nhà trường, tạo điều kiện thuận lợi cho mọi người nâng cao nhận thức về chính trị tư tưởng, kiến thức, văn hóa và đời sống.

Với nhà trường sách, báo lại có ý nghĩa quan trọng vì nó là người bạn gần gũi nhất, là học liệu cần thiết nhất của thầy và trò. Học sinh cần có sách giáo khoa, sách bài tập, sách tham khảo để học tập và luyện tập. Giáo viên cần có sách giáo khoa, sách nghiệp vụ, sách tham khảo để giảng dạy và bồi dưỡng chuyên môn, không ngừng nâng cao kiến thức. Ngoài ra các loại báo, tạp chí..., ở thư viện cũng là nguồn tài liệu tham khảo hết sức quan trọng đối với giáo viên và học sinh trong nhà trường. Nhiệm vụ của thư viện trường học là phục vụ cho việc giảng dạy và học tập góp phần tích cực vào việc nâng cao chất lượng giáo dục. Để việc giảng dạy và học tập được tốt công tác phục vụ bạn đọc trong thư viện trường học phải được thường xuyên, liên tục, phải luôn luôn thay đổi cách phục vụ để thu hút bạn đến với thư viện ngày càng nhiều. Trong nhiều năm qua, thư viện trường TH Nguyễn Bình Khiêm đã luôn đổi mới công tác phục vụ bạn đọc nhằm mục đích lôi cuốn bạn đọc đến với thư viện ngày càng đông hơn, song việc ham muốn đọc sách của bạn đọc vẫn chưa đạt hiệu quả cao. Và câu hỏi luôn đặt ra là làm sao để thu hút được thật nhiều bạn đọc vào tham gia hơn ? Xuất phát từ nhận thức trên, cũng như tìm hiểu thực tiễn thực trạng công tác thu hút bạn đọc ở trường tôi đã mạnh dạn chọn đề tài : ***“ Nâng cao chất lượng phục vụ bạn đọc ở thư viện trường Tiểu học Nguyễn Bình Khiêm .”***

2. Mục tiêu, nhiệm vụ của đề tài :

Thông qua đề tài này tôi muốn đưa ra những biện pháp thiết thực nhằm nâng cao chất lượng công tác phục vụ bạn đọc ở trường nơi tôi đang công tác, thu hút

học sinh đến với thư viện của trường ngày càng đông hơn. Ghi lại những biện pháp mình đã làm để suy ngẫm, để chọn lọc và đúc kết thành kinh nghiệm của bản thân.

3. Đối tượng, phạm vi nghiên cứu:

Các biện pháp nâng cao chất lượng phục vụ bạn đọc nhằm thu hút học sinh đến với thư viện của trường. Giáo viên và học sinh trường TH Nguyễn Bình Khiêm - thị xã Buôn Hồ - tỉnh Đăk Lăk. Thời gian từ tháng 8 năm 2023 đến tháng 01 năm 2024.

4. Giới hạn của đề tài :

Lĩnh vực nghiên cứu: Phương pháp nâng cao chất lượng phục vụ bạn đọc nhằm thu hút bạn đọc đến với thư viện ở Trường tiểu học Nguyễn Bình Khiêm. Trong đề tài nghiên cứu này tôi chỉ hướng vào những nội dung cơ bản sau:

- Nghiên cứu nhu cầu hứng thú đọc cho học sinh
- Xây dựng kế hoạch đọc sách cho học sinh
- Tổ chức phục vụ bạn đọc trong và ngoài thư viện
- Tuyên truyền giới thiệu các loại hình tài liệu
- Hướng dẫn cách tra cứu tài liệu
- Hướng dẫn phương pháp đọc sách
- Phục vụ thông tin theo yêu cầu bạn đọc

5. Phương pháp nghiên cứu:

a) Phương pháp điều tra quan sát

- + Tìm hiểu, phỏng vấn giáo viên , học sinh.
- + Điều tra học sinh, các loại sách, báo, vở bài tập....
- + Tuyên truyền miệng.
- + Tuyên truyền trực quan.

b) Phương pháp kiểm tra, thống kê kết quả

- + Kiểm tra chất lượng qua mỗi giai đoạn.
- + Thống kê kết quả ở từng giai đoạn.

c) Phương pháp tổng kết kinh nghiệm

- + Giáo viên rút kinh nghiệm cho mình, tổng kết thành các bài học cơ bản.

d) Phương pháp thiết kế tiết học đọc sách.

II. Phần nội dung

1. Cơ sở lý luận:

Căn cứ theo Hướng dẫn thực hiện nhiệm vụ năm học 2023 - 2024 của phòng GD & ĐT Thị xã Buôn Hồ về công tác thư viện trường Tiểu học, hướng dẫn thực hiện nhiệm vụ năm học 2023- 2024 của trường TH Nguyễn Bình Khiêm;

Căn cứ theo Quyết định số 01/2003/QĐ-BGD&ĐT ngày 02 tháng 01 năm 2003 của Bộ trưởng Bộ GD & ĐT về việc ban hành Quy định tiêu chuẩn thư viện trường học phổ thông;

Bạn đọc là một bộ phận không thể thiếu trong các yếu tố tạo thành thư viện. Vốn tài liệu chỉ thực sự phát huy được giá trị khi nó được bạn đọc sử dụng. Phục vụ bạn đọc là mục tiêu cuối cùng của bất kỳ một thư viện nào. Hoạt động của thư viện nhằm thu hút, tuyên truyền giới thiệu và đưa ra phục vụ các dạng tài liệu, giúp đỡ người tới thư viện trong việc lựa chọn và sử dụng tài liệu một cách thích hợp. Công tác này được tiến hành bởi sự kết hợp các quá trình liên quan chặt chẽ với nhau của việc phục vụ đọc, mượn tài liệu, phục vụ thông tin tra cứu. Thư viện là chiếc cầu nối, là nơi tập trung đầy đủ sách, có khả năng và phương tiện để phục vụ tốt nhất, tiết kiệm nhất những yêu cầu, những thắc mắc của giáo viên, học sinh trong việc dạy và học.

- Để nâng cao chất lượng giảng dạy thầy phải đọc.
- Để nâng cao chất lượng học và bổ sung kiến thức trò phải đọc.

Vì vậy công tác bạn đọc phải gắn liền với việc dạy và học. Phải lấy mục tiêu đào tạo và nhiệm vụ năm học của nhà trường làm mục tiêu và nhiệm vụ của thư viện nhà trường. Để thu hút bạn đọc đến với thư viện ngày càng đông cần đảm bảo các nội dung công tác phục vụ bạn đọc:

- Nghiên cứu nhu cầu, hứng thú đọc.
- Hướng dẫn bạn đọc sử dụng thư viện.
- Tổ chức phục vụ bạn đọc trong và ngoài thư viện.
- Tuyên truyền giới thiệu các loại hình tài liệu.
- Hướng dẫn cách tra cứu tài liệu.

- Hướng dẫn phương pháp đọc sách.
- Phục vụ thông tin theo yêu cầu bạn đọc.

Khi được phân công làm công tác thư viện tôi đã hiểu rằng nhiệm vụ của thư viện không chỉ cung ứng cho giáo viên và học sinh đầy đủ các loại sách giáo khoa, sách tham khảo, sách báo cần thiết có tác dụng nâng cao chất lượng giảng dạy và học tập; sưu tầm và giới thiệu rộng rãi trong cán bộ giáo viên và học sinh những tài liệu cần thiết về thế giới khoa học, về Đảng, pháp luật nhà nước mà cần phải tổ chức thu hút giáo viên và học sinh tích cực tham gia sinh hoạt thư viện, huy động các nguồn kinh phí ngoài ngân sách để làm phong phú nội dung kho sách, dưới sự chỉ đạo của Ban giám hiệu và phối kết hợp với tổ cộng tác viên thư viện tăng cường cơ sở vật chất, trang thiết bị, vốn tài liệu để xây dựng thư viện nhà trường.

2. Thực trạng vấn đề nghiên cứu:

+ *Giới thiệu đôi nét về trường :*

Quang cảnh trường TH Nguyễn Bình Khiêm

Quang cảnh thư viện

Trường TH Nguyễn Bình Khiêm có đội ngũ giáo viên có thâm niên tuổi nghề, nhiệt tình trong công tác giảng dạy, có phẩm chất đạo đức tốt, có ý thức tổ chức kỷ luật cao, yêu nghề, mến trẻ. Đoàn kết giúp đỡ lẫn nhau trên mọi lĩnh vực công tác, học sinh ngoan ngoãn, biết kính trọng, lễ phép. Thư viện có phòng đọc cho giáo viên và học sinh, có phòng kho. Thư viện đạt danh hiệu thư viện chuẩn.

Phụ trách thư viện nhiệt tình, năng nổ, hòa nhã, vui vẻ, thường xuyên quan tâm đến công tác bạn đọc. Luôn đổi mới hình thức phục vụ vì vậy bạn đọc rất ham muốn đến thư viện.

Ban giám hiệu luôn chú trọng đầu tư vào việc xây dựng cơ sở vật chất. Tích cực tham mưu các nhà hảo tâm hỗ trợ sách cho thư viện, vận động học sinh góp sách, truyện vào thư viện. Luôn quan tâm đến công tác tổ chức tuyên truyền giới thiệu sách, báo, công tác phục vụ bạn đọc.

Trường tôi đang công tác đóng trên địa bàn của một phường thuộc vùng nông thôn, nhân dân ở đây phần lớn là làm nông, nguồn thu nhập chủ yếu của người dân từ nông nghiệp, một số ít buôn bán nhỏ, đời sống kinh tế xã hội tuy đã có nhiều cải thiện nhưng vẫn chưa thoát được khó khăn, trình độ văn hóa, nhận thức của nhân dân không đồng đều thì việc học của học sinh nơi đây vẫn là một điều hết sức trần trở.

+ *Thực trạng công tác bạn đọc ở Trường TH Nguyễn Bình Khiêm.*

Trong nhà trường hoạt động chủ yếu của giáo viên và học sinh là giảng dạy và học tập, mà cả hai hoạt động này đầu tiên phải sử dụng một phương tiện đó là sách báo. Vì vậy tổ chức hướng dẫn hoạt động tuyên truyền sách báo để đáp ứng nhu cầu bạn đọc là một yếu tố vô cùng quan trọng và không thể thiếu được. Ban giám hiệu, toàn thể cán bộ giáo viên công nhân viên cũng như hội cha mẹ học sinh đặc biệt quan tâm và hỗ trợ kinh phí, và mọi vấn đề khác cho thư viện nhà trường hoạt động tốt. Sự phối hợp chặt chẽ giữa thư viện với công đoàn, chi đoàn, đội đã đưa phong trào hoạt động thư viện ngày một tốt hơn. Trường có phòng thư viện riêng phục vụ cho việc đọc sách báo tại chỗ, tầm hiểu biết của học sinh còn hạn chế, học sinh chưa định hướng việc đọc sách gì phù hợp với mình, chưa coi thư viện là kho tàng tri thức của nhân loại mà chỉ coi thư viện là nơi giải trí đơn thuần

đến thư viện chỉ để chơi đùa. Sách tham khảo còn ít, hạn chế về nội dung, chưa thỏa mãn được nhu cầu của người đọc.

Các hình thức hoạt động của thư viện chưa phong phú do đó chưa thu hút nhiều học sinh tham gia, kế hoạch thường xuyên bị thay đổi do một số yêu cầu khách quan lẫn chủ quan.

Cơ sở vật chất: Đảm bảo diện tích đối với thư viện chuẩn nhưng phòng đọc và chỗ ngồi của giáo viên và học sinh còn hạn chế nên nhiều lúc chưa đáp ứng đủ chỗ ngồi cho bạn đọc tại thư viện.

Vốn tài liệu: Tuy đủ về số lượng nhưng nội dung kho sách chưa được phong phú đặc biệt là sách tham khảo, truyện thiếu nhi.

Sắp xếp trang trí trong thư viện: Sắp xếp chưa khoa học hợp lý, chưa thân thiện, chưa tạo cảm giác thoải mái cho bạn đọc đến thư viện

Tuyên truyền giới thiệu sách: Chưa hấp dẫn thu hút bạn đọc đến thư viện.

Số liệu thống kê bạn đọc từ đầu năm học như sau:

Cụ thể:

Bạn đọc	Tỉ lệ bạn đọc của TV đầu học kỳ I
GV	85%
HS	70%
CB, CNV	80%

3. Các giải pháp để nâng cao chất lượng phục vụ bạn đọc ở thư viện trường TH Nguyễn Bình Khiêm.

a. Mục tiêu của giải pháp.

Giúp cho các em biết cách đọc sách thế nào là đúng để gây hứng thú cho các em trong vấn đề đọc sách.

Cùng với Ban giám hiệu, giáo viên chủ nhiệm và bí thư Đoàn tuyên truyền, hướng dẫn các em cách học, đọc để thu hút học sinh đến với Thư viện nhiều hơn.

Bổ sung sách báo phải thường xuyên liên tục, đầu năm học, cuối học kỳ, đầu học kỳ hai tôi mở cuộc điều tra, thăm dò nguyện vọng của giáo viên, bằng cách cho giáo viên, học sinh đăng ký vào phiếu yêu cầu của mình cần mua những

loại sách gì, tên sách và tên tác giả cụ thể. Dựa vào phiếu yêu cầu đọc của bạn đọc, nhờ giáo viên chủ nhiệm điều tra giúp về yêu cầu đọc của học sinh, từ đó mà bổ sung sách báo cho phù hợp với cấp học, chương trình soạn giảng của thầy, trình độ học tập của trò trong năm học.

Ưu tiên bổ sung sách cho các lớp thay sách, lớp đầu cấp. Đặc biệt là những em học sinh giỏi, tôi đã chủ động gặp gỡ trao đổi với giáo viên bồi dưỡng, trực tiếp giảng dạy, gặp các em để biết được các thầy cô và các em cần mua những loại sách gì cần thiết và phù hợp với lứa tuổi, trình độ chuyên môn. Mặt khác tôi còn thường xuyên liên hệ, dựa vào các danh mục hướng dẫn đặt mua sách mới của bộ, sở giáo dục, các nhà sách nổi tiếng để chọn mua theo yêu cầu của thầy cô và các em học sinh. Cập nhật được những tài liệu mới nhất vào thư viện.

b. Nội dung và cách thức, thực hiện các giải pháp, biện pháp:

Xuất phát từ việc nghiên cứu kỹ về chức năng và nhiệm vụ của người cán bộ thư viện và qua nhiều nguyên nhân khách quan lẫn chủ quan cùng với tình hình thực tế hiện nay tôi nhận thấy cần có những giải pháp nhằm góp phần giáo dục học sinh về phương pháp đọc sách để giúp các em đọc để hiểu toàn bộ giá trị, nội dung và nghệ thuật của cuốn sách. Ngoài ra còn phải biết cập nhật kiến thức để giúp cho quá trình học tập, bên cạnh đó còn mở mang kiến thức trong cuộc sống....

Qua đó giúp các em nắm bắt được thông tin cũng cố suy nghĩ và hành động để nhận thức đúng đắn và có những suy nghĩ cao đẹp phù hợp với bản thân và luôn nghĩ rằng mình cần phải học tập tốt để mai sau trở thành người có ích cho xã hội.

3.1. Biện pháp 1: Xây dựng môi trường thư viện thân thiện

*** Mục tiêu:**

Giúp phát triển thói quen đọc sách cho học sinh tiểu học với mục đích giúp học sinh trở thành người đọc độc lập sẽ góp phần thực hiện thành công cho việc nâng cao năng lực ngôn ngữ, khả năng giao tiếp cho học sinh Tiểu học.

*** Nội dung :**

Đầu tư mua sắm trang thiết bị và trang trí thư viện thân thiện.

Ngay từ đầu năm tài chính nhà trường thực hiện theo thông tư liên bộ Bộ tài chính - Giáo dục và Đào tạo số 30/TTLB ngày 26/7/1990 đã đưa ra kế hoạch chi

tiêu nội bộ là sử dụng có hiệu quả. Nguồn kinh phí trích từ 6- 10% ngân sách tự chủ để mua sắm trang thiết bị, đồ dùng dạy học. Trang bị đầy đủ sách giáo khoa, sách nghiệp vụ, sách tham khảo, sách thiếu nhi theo danh mục sách tham khảo dành cho thư viện do Bộ Giáo dục và Đào tạo quy định.

Tham mưu với hội cha mẹ học sinh để tăng cường hỗ trợ đóng góp của phụ huynh.

Tìm kiếm sự hỗ trợ tài chính từ các tổ chức, cá nhân.

*** Giải pháp:**

Những năm trước đây công tác thư viện chưa được chú trọng nên để đầu tư cơ sở vật chất cho thư viện là rất khó khăn chưa kể đến là đầu tư trang thiết bị những tủ, kệ sách đa dạng và phong phú về nội dung để phục vụ cho bạn đọc. Nhưng vài năm trở lại đây được sự chỉ đạo của nhà nước và sự quan tâm của các cấp nên công tác thư viện được chú trọng đầu tư hơn, ngoài nguồn ngân sách của nhà nước thì nhà trường đã làm tốt công tác xã hội hóa thư viện nhằm nâng cao nền văn hóa đọc.

Để xây dựng được một thư viện thân thiện đòi hỏi phải đầu tư cơ sở vật chất và trang thiết bị đầy đủ để thu hút bạn đọc đến với thư viện ngày càng đông hơn, vì vậy Ban giám hiệu và Ban đại diện hội cha mẹ học sinh đã mạnh dạn họp bàn bạc huy động sự đóng góp của phụ huynh vào ngày đại hội phụ huynh học sinh đầu năm học cùng thảo luận thống nhất đưa ra mức đóng góp và đã được sự đồng lòng nhất trí cao của phụ huynh.

Đầu năm học 2019-2020 nhà trường đã sửa sang lại phòng đọc, mua sắm một số trang thiết bị kệ sách, thảm trải cho học sinh ngồi đọc và đặc biệt là mua được những đầu sách mới phù hợp với trình độ đọc của học sinh.

Một số hình ảnh thư viện sau khi được sửa sang lại và mua sắm mới :

3.2. Biện pháp 2: Nghiên cứu nhu cầu hứng thú đọc cho học sinh để xây dựng vốn tài liệu và tổ chức phục vụ học sinh trong nhà trường.

* Mục tiêu:

Tạo hứng thú đọc sách cho học sinh để từ đó các em có tình yêu với sách, ham mê đọc sách và có thói quen đọc sách hàng ngày. Hình thành cho học sinh thói quen chủ động trong việc lĩnh hội tri thức, tìm kiếm các thông tin, kiến thức qua sách báo, tài liệu, chủ động trong việc học tập của mình.

*** Nội dung :**

Nắm bắt nhu cầu đọc sách của học sinh khi đến thư viện để từ đó xây dựng vốn tài liệu và tổ chức phục vụ học sinh trong nhà trường.

Xây dựng vốn tài liệu: đây là yếu tố đầu tiên và mang tính quyết định trong việc xây dựng và phát triển thư viện. Vốn tài liệu không chỉ là tài sản mà còn là cơ sở cho hoạt động hiệu quả của mỗi thư viện. Vốn tài liệu càng phong phú thì khả năng đáp ứng nhu cầu đọc càng lớn và càng có sức thu hút bạn đọc.

Vốn tài liệu được coi là công cụ cơ bản, là tài sản quý giá, là sức mạnh, là tiềm lực, là niềm tự hào của thư viện. Xây dựng vốn tài liệu là một trong những nhiệm vụ quan trọng nhất của thư viện, kho sách báo là cơ sở hình thành nên thư viện cũng là cơ sở để đưa người đọc đến thư viện.

Tổ chức phục vụ học sinh : để đánh giá kết quả hoạt động của một thư viện người ta không chỉ đơn thuần dựa vào sự đa dạng, phong phú của tài liệu hay số tài liệu quý hiếm mà dựa vào vòng quay của tài liệu nhiều hay ít, số lượng người đọc đến thư viện tăng hay giảm, khả năng phục vụ của thư viện.

Người đọc hiện nay là trung tâm trong mọi hoạt động của thư viện, tất cả các hoạt động của thư viện đều nhằm một mục đích là thỏa mãn tối đa nhu cầu của người đọc. Chính vì vậy, việc nghiên cứu nhu cầu đọc, hướng dẫn và tổ chức hoạt động đọc của người đọc là công việc hết sức cần thiết.

***Giải pháp:**

Ngay từ đầu năm học, Thư viện trường TH Nguyễn Bình Khiêm đã phát phiếu khảo sát nhu cầu đọc cho học sinh để nắm bắt được nhu cầu đọc của học sinh từ đó tôi đã phân loại hiệu quả và đáp ứng được kịp thời nhu cầu đọc cho học sinh. Không chỉ có vậy tôi còn luôn theo dõi sát sao các hoạt động của Đội, Đoàn cũng như căn cứ vào đặc điểm tâm sinh lý của các em học sinh, nên nắm bắt được nhu cầu và xây dựng vốn tài liệu để phục vụ các em được tốt hơn.

Hiện nay trường đã tổ chức phục vụ được 100% đối tượng bạn đọc trong trường. Thư viện làm việc 5 ngày trong tuần , phục vụ 2 buổi /ngày nên thời gian đáp ứng được tối đa nhu cầu bạn đọc.

3.3. Biện pháp 3: Tổ chức "kể chuyện theo sách" và giới thiệu sách theo chủ đề hàng tháng

*** Mục tiêu :**

Giúp học sinh kể lại một câu chuyện có thể về nội dung hoặc kể theo nguyên văn trong sách cho toàn thể giáo viên, học sinh toàn trường nghe. Nhằm giúp các em cảm nhận được nội dung câu chuyện, từ đó các em đến thư viện để tìm đọc cuốn sách đó và những cuốn sách có nội dung tương tự. Việc kể chuyện theo sách cũng giúp cho các em biết cách kể chuyện diễn cảm hơn, học văn tốt hơn và tạo cho các em tự tin hơn trước đám đông.

Giới thiệu sách theo chủ đề, chủ điểm không chỉ giúp bạn đọc biết, hứng thú tìm đến sách báo để hình thành thói quen đọc sách mà còn làm phong phú thêm các hoạt động của thư viện. Với cách tổ chức đa dạng các hình thức giới thiệu còn giúp học sinh rèn luyện các kỹ năng thuyết trình, viết vẽ, kể chuyện... cảm nhận về tác phẩm được tốt hơn.

Hàng tháng tôi thường xuyên tổ chức giới thiệu sách dưới cờ, trên bảng giới thiệu sách của thư viện theo chủ đề của mỗi tháng nhằm tuyên truyền cho các em các ngày lễ trong tháng... Tổ chức tuyên truyền nhằm tập trung bạn đọc đến thư viện.

*** Nội dung :**

Kể chuyện theo sách là hình thức tuyên truyền bằng miệng và đơn giản, dễ thực hiện, tính linh hoạt cao, phù hợp với học sinh tiểu học lại có sức thuyết phục, sức hấp dẫn mạnh mẽ vì nó tác động trực tiếp vào tình cảm người nghe. Người nghe nhận thức được nội dung và chủ đề tư tưởng của tác phẩm thông qua sự thụ cảm bằng tai mình và giọng nói diễn cảm của người kể.

Giới thiệu sách theo chủ đề hàng tháng nhằm giúp cho học sinh biết được ý nghĩa của những ngày lễ hay các mốc lịch sử

Để gây hứng thú và giúp bạn đọc dễ tiếp nhận thông tin từ sách báo ngoài những yêu cầu bắt buộc của một bài giới thiệu sách ta có thể lồng ghép các câu thơ, bài hát, câu chuyện vui phù hợp với chủ đề chủ điểm và đối tượng học sinh. Việc tổ chức giới thiệu sách được diễn ra không nhất thiết bố trí một thời gian cố định mà

có thể lồng ghép vào tổ chức hoạt động giáo dục như vào buổi sinh hoạt dưới cờ hoặc phát thanh Măng non...

***Giải pháp:**

Hàng tuần vào các giờ chào cờ đầu tuần thư viện kết hợp với bên Đội thực hiện kể các câu chuyện về Bác Hồ hoặc những nhân vật anh hùng lịch sử khác do lớp trực tuần thực hiện, những câu truyện kể rất ngắn gọn từ đó các bạn nào tò mò sẽ tự đến thư viện để tìm hiểu thêm về cuốn sách có câu chuyện đó. Bởi Bác Hồ và các vị anh hùng lịch sử của đất nước là một kho tàng văn hóa của nhân loại.

Ngoài việc tìm hiểu kiến thức trong học tập và nhu cầu giải trí tôi luôn mở chuyên đề giới thiệu sách, điểm sách nhân các ngày lễ và những ngày lịch sử truyền thống của dân tộc và đã tạo nên phong trào đọc sách rầm rộ, tích cực trong giáo dục tư tưởng và truyền thống cách mạng cho học sinh, đồng thời chống mọi tàn dư văn hóa đồ trụy xâm nhập vào nhà trường.

Hằng năm thư viện phối hợp với các đoàn thể tổ chức cho học sinh thi “ kể chuyện theo sách” Có kế hoạch triển khai trước một tháng để các các lớp chuẩn bị phân công người kể, đăng kí câu chuyện, nội dung và xuất xứ câu chuyện ...nhưng yêu cầu các em phải kể những câu chuyện mà đã được đọc trong thư viện trường về tình bạn, gương người tốt việc tốt.

Thư viện đã khai thác triệt để tác dụng của hình thức kể chuyện theo sách trong công tác tuyên truyền giới thiệu sách của mình bằng các hội thi kể chuyện sách. Các hội thi kể sách đã thu hút được đông đảo bạn đọc nhỏ tuổi tham gia, trở thành sân chơi lý thú của thiếu nhi. Nhiều sách địa chí, sách về danh nhân và truyền thống quê hương được bạn đọc chọn kể đã góp phần tích cực vào công tác giáo dục truyền thống yêu nước.

3.4. Biện pháp 4: Biện pháp thiết kế tiết đọc thư viện.

***Mục tiêu :**

Trong tiết đọc thư viện có các hoạt động đọc chính giúp phát triển thói quen đọc sách của học sinh. Những hoạt động đọc không tập trung vào dạy kỹ năng đọc mà mục đích chính của tiết đọc thư viện là hình thành và phát triển thói quen đọc sách .

Tiết đọc thư viện còn hướng dẫn cho học sinh biết cách đọc sách, lắng nghe tích cực. Học sinh được hướng dẫn cách cầm sách, giữ gìn và bảo quản sách tại thư viện bên cạnh đó các em còn được bồi dưỡng niềm đam mê đọc sách. Các em được tiếp cận với nhiều thể loại văn bản khác nhau, qua đó bồi dưỡng thêm vốn ngôn ngữ, vốn từ cho các em.

***Nội dung :**

Trong mỗi tiết, ngoài hoạt động đọc, các em được tham gia các trò chơi nhẹ nhàng; viết hoặc vẽ những gì mình thích trong câu chuyện; trao đổi cho nhau nghe về suy nghĩ, cảm nhận của bản thân về nhân vật, về câu chuyện đó. Giáo viên có thể trao đổi với các em bằng một số câu hỏi giản đơn có liên quan đến nhân vật cũng như nội dung câu chuyện, nhằm hướng tới nhu cầu đọc sách tích cực cho học sinh. Tất nhiên, không biến các câu hỏi thành khai thác sâu nội dung chuyện.

Sự thân thiện, thoải mái về không gian làm cho các em hào hứng với việc đọc sách, cảm giác mong chờ đến tiết đọc hàng tuần. Từ đó, các em có thói quen mượn sách, sưu tầm sách; ngoài đọc ở lớp, các em đọc ở nhà, giảm được việc các em chơi game, chơi trò chơi điện tử hoặc các trò chơi thiếu lành mạnh khác. Cũng từ đó, trình độ đọc của học sinh cũng được nâng lên, tư duy ngôn ngữ phát triển, tăng cường trí nhớ, tâm hồn thêm phong phú.

***Giải pháp:**

Đưa tiết đọc sách vào học chính khóa: phối hợp với chuyên môn lên lịch cụ thể cho các khối lớp đến thư viện đọc sách.

Thực tế thì tổ chức các hoạt động thư viện trong nhà trường mới chỉ thu hút được những học sinh có niềm đam mê với sách, muốn xây dựng thói quen đọc sách thì cần tạo không gian, thời gian định kỳ để các em được tiếp cận với sách. Đưa vào chương trình những tiết học thư viện, tiết đọc sách chính là một trong những phương pháp giúp các em đến gần với kho tri thức của nhân loại, từ đó dần hình thành văn hóa đọc của học sinh.

Tuy nhiên, các trường học hiện nay vẫn chú trọng các môn học chính khóa, vẫn nặng về thành tích, điểm số. Cho dù có thực hiện tiết thư viện thì ở nhiều trường tiết thư viện cũng có nguy cơ chỉ là “tiết phụ” như các môn phát triển nghệ

thuật, thể chất khác, thường phải chịu cảnh bị “xin giờ” để cô và trò hoàn thành nốt chương trình của các môn học chính do sĩ số lớp quá đông.

Hoặc mỗi khi đến tiết thư viện lại chỉ đơn thuần nhà trường “thả” học sinh vào thư viện "tự bơi", chưa tổ chức được các hoạt động hướng dẫn chọn sách, rèn kỹ năng đọc, thảo luận chủ đề, khơi gợi niềm hứng khởi với sách... Không phát huy hết hiệu quả của thư viện đối với văn hóa đọc của học sinh sẽ khiến thư viện chỉ đơn thuần là một cái kho chứa sách, dù có đẹp, kang trang đến mấy nhưng cũng khó thu hút được học sinh.

Cụ thể : Chị Nguyễn Thị Hoa tâm sự: “Con gái tôi năm nay học lớp 4, vì có giờ thư viện mỗi thứ tư hằng tuần nên những ngày thứ tư là con rất hào hứng đến trường. Bình thường con học cả ngày ở trường nhưng cũng không có lúc nào để lên thư viện trừ những ngày có giờ học. Con thường ước có nhiều tiết học thư viện hơn trong tuần. Đó thực sự là những giờ học mà chơi, chơi mà học”.

Xây dựng văn hóa đọc cho các thế hệ học sinh, phải chăng nên bắt đầu từ việc đưa đọc sách thực sự trở thành một môn học trong chương trình giáo dục phổ thông. Vừa có khuyến khích nhưng cũng vừa là bắt buộc đối với cả thầy lẫn trò thì mới có thể tạo thành thói quen dạy và học đọc. Xây dựng tiết học đọc sách hay tiết học thư viện sẽ được thực hiện tùy theo cơ sở vật chất, điều kiện của từng trường, nhưng quan trọng hơn cả vẫn là việc tổ chức chương trình cho những tiết học ấy như thế nào?

Việc để các em được tham gia nhiều các hoạt động thư viện, càng giúp các em dễ dàng trong tiếp cận với kho báu sách của trường mình với nguồn sách, tài liệu chuẩn mực thay vì tìm đọc những cuốn sách "mì ăn liền" tràn ngập trên mạng xã hội.

Đưa đọc sách trở thành môn học sẽ giúp hình thành một thế hệ mới có thói quen đọc sách, từ đó góp phần tích lũy tri thức, hình thành nhân cách cho các chủ nhân tương lai của đất nước.

3.5.Biện pháp 5: Sáng tạo nhiều hình thức trong công tác tuyên truyền giới thiệu sách báo tài liệu.

*** Mục tiêu :**

Tuyên truyền, giới thiệu sách báo tài liệu là hoạt động có mục đích của một chủ thể nhằm truyền bá những tri thức, giá trị tinh thần, tư tưởng đến đối tượng, biến những tri thức, giá trị tinh thần, tư tưởng đó thành nhận thức, niềm tin tình cảm, cổ vũ đối tượng hành động theo những định hướng do chủ thể tuyên truyền đặt ra.

***Nội dung :**

Sách, báo là nguồn tài nguyên vô giá giúp cho con người học tập và không ngừng vươn lên để tự hoàn thiện mình. Để sách, báo đến với độc giả, việc tuyên truyền, giới thiệu sách là một trong những hình thức, phương tiện có thể phát huy tác dụng của sách, báo; đồng thời thể hiện rõ tính chủ động, khoa học, sáng tạo của hoạt động thư viện.

Để thu hút độc giả đến thư viện tìm hiểu, nghiên cứu sách được thường xuyên hơn, cán bộ thư viện cần giới thiệu những cuốn sách mới hoặc những cuốn sách đa dạng theo từng lĩnh vực. Muốn nghiên cứu và tìm hiểu của từng lứa tuổi, từng ngành nghề bạn đọc đến thư viện như các tài liệu chuyên ngành, các loại giáo trình đối với cán bộ, giảng viên, học viên phục vụ trong quá trình nghiên cứu, giảng dạy và học tập; đối với bạn đọc nhỏ tuổi nên giới thiệu các loại sách thiếu nhi, truyện cổ tích, các câu chuyện có ý nghĩa giáo dục trong cuộc sống...

Để công tác tuyên truyền giới thiệu sách có hiệu quả tốt cần chú ý một vài điểm sau:

Trước khi viết nên vạch ra nháp những điều muốn giới thiệu với người đọc về cuốn sách đó.

Nêu tên cuốn sách, tên tác giả ở đoạn đầu của bài viết. Sẽ có hiệu quả hơn nếu một bài giới thiệu sách biết tên cuốn sách và tác giả viết cuốn sách đó ngay phần đầu giới thiệu.

Giới thiệu nội dung và chủ đề chính của mỗi cuốn sách ở đầu bài viết. Việc này giúp người đọc hiểu rõ đang được giới thiệu cuốn sách như thế nào? cuốn sách đó có làm họ thấy hứng thú khi đọc hay không?

Đưa vào bài viết vài câu trích dẫn ngắn để minh họa cho các luận điểm. Điều này không hoàn toàn bắt buộc, nhưng giúp người đọc phần nào hiểu được giọng văn trong cuốn sách.

Để thu hút độc giả quan tâm thường xuyên đến đọc sách tại thư viện thì ngoài các yếu tố như cơ sở vật chất, phòng đọc thoáng mát, rộng rãi, thư viện có nhiều sách hay, nhiều thể loại sách, báo...thì cán bộ thư viện cũng cần thường xuyên giới thiệu những cuốn sách mới, hay và có tính hấp dẫn đối với bạn đọc. Điều đó sẽ làm tăng số lượng độc giả quan tâm đến đọc sách tại thư viện.

***Giải pháp:**

Đối với công tác thư viện nhà trường nếu thư viện chỉ có giá sách, bàn ghế thư viện, sách báo tài liệu thì thư viện chưa thể phát huy hiệu quả tốt nhất là trung tâm "*Sinh hạt văn hóa của nhà trường*"

Muốn thư viện phát huy hiệu quả tốt nhất là trung tâm sinh hoạt văn hóa của nhà trường và muốn bạn đọc đến với thư viện đông thì: Tuyên truyền, giới thiệu sách là hoạt động nghiệp vụ quan trọng trong các thư viện, đặc biệt là thư viện trường học. Đây là yếu tố cơ bản đánh giá hiệu quả của hoạt động thư viện phổ thông. Hoạt động này nhằm mục tiêu khai thác toàn diện vốn tài liệu đồng thời là phương thức lôi cuốn bạn đọc đến thư viện một cách hữu hiệu nhất. Đây cũng là nghiệp vụ đặc thù của các thư viện trường học. Tuyên truyền, giới thiệu sách đòi hỏi sự kết hợp chặt chẽ, hài hòa giữa nghiệp vụ thư viện, kỹ năng sư phạm, khả năng viết, khả năng tổ chức, trình bày của cán bộ thư viện về sách. Mục đích tuyên truyền, giới thiệu sách báo trong thư viện nhà trường nhằm khai thác hiệu quả vốn tài liệu thư viện phục vụ nhu cầu giảng dạy, học tập của giáo viên và học sinh; giúp thầy và trò nắm được nội dung cuốn sách báo, để có kế hoạch và phương hướng cụ thể sử dụng tốt thư viện, phục vụ nhu cầu dạy và học đạt hiệu quả cao nhất.

Trước đây, thư viện chỉ giới thiệu sách trên bảng. Nay đã giới thiệu trong các buổi sinh hoạt chuyên môn, giới thiệu dưới cờ, thông qua chương trình phát thanh măng non của nhà trường...Nhờ thay đổi hình thức này mà thư viện đã thu hút được rất nhiều giáo viên, học sinh đến mượn sách, báo. Cán bộ thư viện đã gọi mở, hướng dẫn bạn đọc tìm sách, phân tích nội dung từng cuốn sách, nói rõ tác

dụng nghệ thuật cũng như tác dụng đạo đức nhằm gây hứng thú trong độc giả, khơi dậy sự tò mò cho người đọc, để giáo viên tích cực tìm tài liệu đọc sách báo ở thư viện nhà trường.

Tổ chức cho học sinh đọc sách trong các giờ ra chơi hàng ngày là những truyện tranh mỏng phù hợp với lứa tuổi, phù hợp với giờ giấc của các em, nội dung ngắn gọn dễ tiếp thu, màu sắc tranh ảnh đẹp mắt phù hợp với tuổi thơ. Loại sách này để ở kệ sách tự chọn.

Thư viện thường xuyên tổ chức giới thiệu cho học sinh những cuốn sách có nội dung về các ngày lễ kỉ niệm lớn như: 20/10, 20/11, 22/12, 09/1, 3/2, 8/3, 26/3, 30/4..., để các em tìm hiểu. Đồng thời qua đó giáo dục cho các em hiểu biết thêm về truyền thống của dân tộc ta qua các ngày lễ lớn.

Ngoài các biện pháp trên, cuối học kì cán bộ thư viện tham mưu nhà trường khen thưởng cho các cá nhân hoặc tập thể lớp có nhiều đóng góp cho thư viện. Từ đó khích lệ tinh thần đọc sách cho các em.

Một số hình ảnh trong phong trào đọc sách của nhà trường :

Ngày hội đọc sách của trường

4. Kết quả khảo nghiệm, giá trị khoa học của vấn đề nghiên cứu, phạm vi và hiệu quả ứng dụng.

Phong trào đọc sách của nhà trường trong học kỳ I của năm học này đã được đông đảo học sinh tham gia, một số em trước đây chưa có thói quen đọc sách thì nay đã khắc phục rõ rệt, còn những em có đam mê đọc sách thì nay càng hứng thú say mê hơn. Trước và sau khi học thể dục, sinh hoạt đội, lao động, giờ ra chơi thì học sinh đến thư viện để đọc sách, báo, truyện. Rèn luyện cho các em thói quen đọc sách, tự học, tự rèn, tự bồi dưỡng kiến thức, nghiên cứu sách tham khảo để nâng cao trình độ hiểu biết, muốn hiểu biết nhiều, bổ sung tri thức mới thì phải đọc sách.

Đồng thời đọc sách đã giúp cho các em tránh được những trò chơi trên mạng, điện tử, trò chơi không có ích. Điển hình là một số em học sinh cá biệt, bỏ tiết, học tập xuống cấp... nhưng từ khi nhà trường xây dựng mô hình thư viện thân thiện các em đã được học tiết đọc thư viện, được đọc sách được sắm vai, vẽ lại những nhân vật mà các em yêu thích từ đó thỏa mãn sự đam mê tìm tòi trong

những câu chuyện tạo hứng thú cho các em học tập tốt hơn, thì dường như các em đã bỏ dần thói xấu chơi điện tử, tắm ao hồ....Khi các em biết cách đọc sách có hiệu quả thì các em đọc sách kỹ hơn, cảm nhận sâu sắc hơn từ đó giúp các em học tập tốt hơn, sống tốt hơn và mạnh dạn hơn. Nhiều học sinh đã tạo một phương thức học tập mới “*Học tại thư viện*” ngoài giờ lên lớp. Các em không còn thấy nhàm chán khi vào thư viện mà là phấn chấn hơn, sẵn sàng tự tin tìm hiểu và lĩnh hội những kiến thức mới và điều đặc biệt là tạo nên một nền văn hóa đọc lành mạnh trong nhà trường đó là điều đáng mừng trong suy nghĩ của tôi.

***Kết quả thu được:**

Từ khi áp dụng sáng kiến trên hiệu quả công tác bạn đọc đến với thư viện của trường TH Nguyễn Bình Khiêm trong học kỳ I được nâng lên rõ rệt.

Cụ thể:

Bạn đọc	Tỷ lệ bạn đọc đến TV đầu năm học 2023-2024	Tỷ lệ bạn đọc đến TV cuối học kỳ I năm học 2023-2024
GV	85%	100%
HS	70%	100%
CB,CNV	80%	95%

III. Phần kết luận, kiến nghị

1. Kết luận:

“*Các biện pháp thu hút bạn đọc đến đọc thư viện trường học*” tạo ra phong trào đọc sách sôi nổi trong nhà trường, từ đó góp phần không nhỏ trong việc nâng cao chất lượng giáo dục và đây cũng là nhiệm vụ mấu chốt của hoạt động thư viện, bởi nếu thư viện mà không có bạn đọc thì chẳng khác nào “*Một bảo tàng sách*”. Nhìn chung học sinh đã nắm bắt được phương pháp đọc sách, phương pháp tự học với niềm đam mê thực sự, góp phần nâng cao kết quả học tập và giáo dục toàn diện. Phong trào đọc sách, báo ở thư viện đã thực sự thu hút các em, giảm được các trò chơi vô bổ, hạn chế các trò chơi điện tử...Như Lê-Nin đã nói : “*Không có sách thì không có tri thức, không có tri thức thì không có chủ nghĩa xã hội, chủ nghĩa cộng sản*”, việc nâng cao công tác bạn đọc trong thư viện trường

học luôn là nhiệm vụ trọng tâm mà người cán bộ thư viện phải luôn chú trọng. Đáp ứng yêu cầu giảng dạy và học tập trong giai đoạn đổi mới hiện nay.

Tóm lại, việc hình thành và phát triển thư viện gắn liền với công tác bạn đọc là một nhu cầu thiết yếu mà chúng ta luôn phải chú trọng cũng như sách là vốn tri thức quý báu không thể thiếu được trong cuộc sống của con người.

2.Kiến nghị:

Để nâng cao chất lượng phục vụ bạn đọc trong trường TH Nguyễn Bình Khiêm có hiệu quả, tôi có một số kiến nghị như sau:

Đối với đồng nghiệp: Tích cực đóng góp ý kiến xây dựng thư viện ngày một tốt hơn, tuyên truyền niềm đam mê đọc sách đến với học sinh, xây dựng góc thư viện lớp học có hiệu quả.

Đối với nhà trường: Đầu tư kinh phí ,cơ sở vật chất cho hoạt động thư viện, để thu hút bạn đọc đến với thư viện nhiều hơn. Ban giám hiệu nên xếp các hoạt động của thư viện vào phong trào thi đua của giáo viên.

Đối với cấp lãnh đạo: Tổ chức bồi dưỡng nghiệp vụ cho cán bộ thư viện một cách thường xuyên, tạo điều kiện cho họ có dịp giao lưu học hỏi kinh nghiệm các thư viện tiên tiến trong và ngoài thị xã.

Trên đây là một vài kinh nghiệm để thu hút bạn đọc đến với thư viện trường tiểu học. Rất mong nhận được nhiều ý kiến đóng góp bổ sung của các đồng chí đồng nghiệp.

Xin chân thành cảm ơn !

Buôn Hồ, ngày 6 tháng 03 năm 2024

Người viết

Dương Thị Thao

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Tài liệu bồi dưỡng nghiệp vụ trường phổ thông - Vũ Bá Hòa (Chủ biên)
2. Bảng phân loại tài liệu trong thư viện trường phổ thông – Vũ Bá Hòa (Chủ biên)
3. Hỏi đáp về công tác thư viện trường phổ thông – Tác giả : Lê Thị Chinh
4. Quyết định số 01/2003/ QĐ-BGD&ĐT ngày 02 tháng 01 năm 2003 của Bộ trưởng Bộ GD&ĐT Về việc ban hành Quy định tiêu chuẩn thư viện trường phổ thông,

